

.....

**การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความไวทางวัฒนธรรมของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร**
**Exploratory Factor Analysis of Cultural Sensitivity of Senior High School
Students: A Case Study of Schools Under the Jurisdiction of the Bangkok
Provincial Education Office**

Received: May 5, 2023

Revised: May 12, 2023

Accepted: June 6, 2023

กฤษฎา เพ็ญลิม *

Kitsada Phienglim

ชัยรัตน์ โตศิลา **

Chairat Tosila

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มวิจัยคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 700 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจความไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลักและหมุนแกนแบบตั้งฉากด้วยวิธีแวนเดอร์ไกท์

ผลการวิจัยพบว่า ความไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 74 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย 30 ตัวบ่งชี้ ค่าความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 21.864 องค์ประกอบที่ 2 ความพึงพอใจในการมีปฏิสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย 9 ตัวบ่งชี้ ค่าความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 10.944 องค์ประกอบที่ 3 ความมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย 9 ตัวบ่งชี้ ค่าความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 10.627 องค์ประกอบที่ 4 การใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ค่าความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 8.361 องค์ประกอบที่ 5 การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย 8 ตัวบ่งชี้ค่าความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 8.095 ซึ่งมีร้อยละสะสมความแปรปรวนเท่ากับ 59.891

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ/ ความไวทางวัฒนธรรม/ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education Student Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor, Lecture Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: phienglim_k@silpakorn.edu

Abstract

This research article was aimed to analyze the exploratory elements of cultural sensitivity of high school students. It was an exploratory research. The research group was high school students. under the Office of Education, Bangkok, 700 students were selected by multi-stage random sampling. The research instrument was a survey of cultural sensitivity of high school students with a 5-point rating scale. The data collected were then analyzed during by exploratory component analysis with principal component extraction and perpendicular rotation by Varimax method. The results showed that The cultural sensitivity of high school students consisted of 5 components, 74 indicators: Component 1 Respect for cultural differences consisted of 30 indicators, variance was 21.864 percent. Component 2 Interaction enjoyment, consisted of 9 indicators, variance was 10.944 percent. Component 3 Interaction Confidence, consisted of 9 indicators, variance is 10.627 percent. Component 4 Interaction Attentiveness, consisted of 6 indicators, variance is 8.361 percent. Component 5 Interaction engagement, consisted of 8 indicators, the variance was 8.095 percent, by which a cumulative variance was 59.891.

Keywords : Exploratory Component Analysis/ Cultural Sensitivity/ High School Students

บทนำ

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันและเป็นเงื่อนไขที่บุคคลหลีกเลี่ยงได้ยากอันเป็นผลมาจากการหลั่งไหลทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นอย่างมากมายในโลกยุคปัจจุบันซึ่งในยุคที่เราเรียกกันว่า โลกาภิวัตน์ (Globalization) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยปราศจากอคติ สามารถปรับตัวและสร้างความสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมหรือทำงานร่วมกันกับคนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง (Van Dyne, Ang and Neilson, 2007: 354-335) ข้อมูลข่าวสารและความคิดที่ไหลเข้าหากันอย่างไร้พรมแดนนั้นได้ช่วยปลูกเร้าให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับรู้ถึงสิทธิ คุณค่า และความทรงจำร่วมที่พราเลือน และช่วยให้ชุมชนวัฒนธรรมชายขอบเริ่มมีตัวตน ปังเจกชนและกลุ่มต่าง ๆ มีวิถีการดำรงอยู่และมีวิถีชีวิตที่หลากหลายจึงเลี่ยงไม่พ้นที่จะปะทะสังสรรค์กัน นงเยาว์ เนาวรัตน์ (Nawarat, 2018: 57-58) สถานการณ์โลกประกอบกับสถานการณ์ภายในประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไปในทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งการตื่นตัวในเรื่องของสิทธิมนุษยชนที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ไม่อาจถูกกดทับไว้ได้ดังเช่นที่เคยเป็นในอดีต กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาวมลายูมุสลิม กลุ่มคนไทยเชื้อสายมอญ ได้มีการต่อสู้เพื่อเรียกร้องให้รัฐเคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และการแสดงออกทางวัฒนธรรมของตนมากยิ่งขึ้น ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ปรากฏชัดเจนและซับซ้อนมากขึ้น

.....
ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ที่มีมาแต่เดิมเพิ่มทวีคูณมากขึ้นเนื่องจากการอพยพพลัดถิ่นเข้ามาของแรงงานต่างชาติดังนั้นประเด็นที่สังคมไทยจะต้องขบคิดกันต่อไปก็คือ เราจะอยู่ร่วมกันอย่างไรท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเช่นนี้ ฐิติมดี อาพัทธนานนท์ (Apatthananon, 2018: 4-5) ความแตกต่างทางวัฒนธรรมอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเนื่องจากการให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เช่น ทหารนำสุนัขเข้าไปตรวจวัดทุกระเบิดในมัสยิด ในขณะที่ข้อห้ามของชาวมุสลิมไม่ให้นำสัตว์เลี้ยงไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือการดูแลวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างไปจากตนเนื่องจากมีความเชื่อที่ว่าวัฒนธรรมของตนเป็นมาตรฐานของความปกติ ดังนั้นหากมีการปฏิบัติที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตนก็จะถือว่าผิดปกติและต่ำต้อย สุจิตรา สามัคคีธรรม (Sammakeetum, 2010: 37)

ความแว่วทางวัฒนธรรม (Cultural Sensitivity) เป็นกลุ่มของความรู้ เจตคติและทักษะ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตนต่อผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม (Foronda, 2008) การนิยามในลักษณะดังกล่าวทำให้ความแว่วทางวัฒนธรรมมีความหมายใกล้เคียงกับสมรรถภาพทางวัฒนธรรม (Cultural Competence) คือ การใช้ความสามารถของบุคคลในวัฒนธรรมหนึ่งเพื่อที่จะเข้าใจคนอีกกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารหรือการปฏิบัติงาน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural) ชูตินันท์ จันทรเสนานนท์ (Chantarasenanon, 2010: 53) ในขณะที่นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งนำเสนอความหมายของความแว่วทางวัฒนธรรมในเชิงความสามารถทางด้านอารมณ์ของบุคคลที่เป็นการสื่อสารทางบวกระหว่างบุคคลต่างวัฒนธรรมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ ทำความเข้าใจ ซาบซึ้งและเคารพในความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม (Chen and Starosta, 1998: 3) แต่ความแว่วทางวัฒนธรรมในงานวิจัยนี้มุ่งการศึกษาไปที่ความสามารถทั้งด้านจิตพิสัยโดยให้คำจำกัดความความแว่วทางวัฒนธรรมว่า คือการตระหนักเห็นคุณค่าและยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมอันจะนำมาซึ่งการแสดงพฤติกรรมต่อผู้ที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(Chen and Starosta, 2000: 4) ได้ให้คำจำกัดความความแว่วทางวัฒนธรรมว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่ยังคงอัตลักษณ์ของตนและมีความพอใจกับความแตกต่าง มีความพยายามที่จะรักษามุมมองที่มีต่อโลกของตนเอาไว้ และสามารถยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับ ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมด้วยความเข้าใจ ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ (Interaction Engagement) หมายถึง การเข้าร่วมของบุคคลในการตัดสินใจดำเนินการ ร่วมคิด ร่วมฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสำรวจปัญหา ร่วมลงทุน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาและร่วมประเมินผลในกิจการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) การเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Respect for Cultural Differences) หมายถึง การแสดงออกถึงการให้เกียรติและเคารพผู้อื่นด้วยความเต็มใจอย่างซาบซึ้งและระลึกถึงวัฒนธรรมอื่น 3) ความมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Confidence) หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจากแรงขับภายในตนอันเป็นการแสดงออกของอารมณ์ภายในที่เป็นผลมาจากความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แม้จะอยู่ในบริบทที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4) ความพึงพอใจจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แตกต่าง (Interaction Enjoyment) หมายถึง การรับรู้ว่าชีวิตขณะนั้นมีประสบการณ์ทางอารมณ์ที่ดี น่าพึงพอใจและน่าปรารถนา อันเป็นภาวะที่ทำให้บุคคลประเมินตนเองว่ามีความสุขโดยรู้สึกยินดีเมื่ออยู่ร่วมกับผู้คนที่

.....
หลากหลายและพึงพอใจต่อสถานการณ์ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม 5) ความใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Attentiveness) หมายถึง การให้ความสนใจกับความต้องการจำเป็นหรือความรู้สึกของผู้อื่น โดยพิจารณาอย่างระมัดระวังและให้ความสนใจกับบุคคลอื่น

จากนิยามความแว่วทางวัฒนธรรมที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า บุคคลที่มีความแว่วทางวัฒนธรรมจะมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความสามารถในการจัดการและปรับตัวท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังปรับกลวิธีและพฤติกรรมของตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคยได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความสามารถในการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ ให้เกียรติและมีเมตตา ความแว่วทางวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น ครูที่มีความแว่วทางวัฒนธรรมจะเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนของตน รวมทั้งปรับกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ที่มีความแว่วทางวัฒนธรรมจะมีวิธีการจัดการพนักงานที่มีศาสนาที่แตกต่างกัน เช่น พนักงานมุสลิมให้มีความรู้สึกที่ดีเมื่อเขาต้องพลาดการประชุมของบริษัทในระหว่างเดือนรอมฎอน โรงพยาบาลที่มีผู้นำที่มีความแว่วทางวัฒนธรรมจะเป็นโรงพยาบาลที่รักษาผู้ป่วยที่เป็นคนต่างด้าวอพยพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีการฟ้องร้องเกี่ยวกับการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยน้อยลง นักเรียนที่มีความแว่วทางวัฒนธรรมสามารถเป็นอาสาสมัครหรือศึกษาในต่างประเทศจะได้รับประโยชน์ในระยะยาวมากขึ้นจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Livermore, 2011: 9-11)

เมื่อพิจารณาถึงความแว่วทางวัฒนธรรมของผู้เรียนในบริบทการเรียนการสอนในประเทศไทย ความรู้เรื่องวัฒนธรรมได้รับการบรรจุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาความสามารถด้านพุทธิพิสัยแก่ผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งยังไม่ปรากฏตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านจิตพิสัย หากผู้เรียนขาดซึ่งความแว่วทางวัฒนธรรมก็มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติต่อกันอย่างไม่เท่าเทียม มีความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยอคติหรือปิดโอกาสการเรียนรู้ผู้อื่นโดยไม่รู้ตัว การแสดงออกซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างวัฒนธรรมนั้นเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง บุคคลที่มีความแว่วทางวัฒนธรรมย่อมแสดงออกถึงความรู้สึกใส่ใจและให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของบุคคลอื่น สิ่งนี้ย่อมนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดี ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลขาดความแว่วทางวัฒนธรรมก็มีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสม สร้างความอึดอัดและไม่เข้าใจระหว่างกัน และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งในอนาคต พจนีย์ หนักทอง (Nuktong, 2018: 34-35) จากงานวิจัยเรื่อง โรงเรียนหลากหลายวัฒนธรรม: นโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยในสังคมพหุวัฒนธรรมของ วิฑิตติ อาพัทธนานนท์ (Apatthananon, 2018: 107-108) พบว่าในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุหรือวัฒนธรรมที่มองเห็น (Visible Culture) เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย วันสำคัญ เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเสนอวัฒนธรรมแบบแยกส่วนและวัฒนธรรมในฐานะเป็นสิ่งที่ตายตัว ในด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนส่วนใหญ่สอนให้นักเรียนเป็นผู้รับความรู้ (Passive Learners) โดยจดหรืออ่านตามสิ่งที่ครูบอก

.....
หรือตามเนื้อหาในแบบเรียน นักเรียนไม่มีโอกาสนำสิ่งที่ตนเองพบเจอในชีวิตประจำวันหรือปัญหาของชุมชนมา
สร้างเป็นความรู้ (Knowledge Construction) ทำให้ขาดการเชื่อมโยงความรู้กับวิถีชีวิตของนักเรียน

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ออกประกาศจำนวนประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ว่า กรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงของประเทศไทยมีประชากร 5,494,932 คนและคาดการณ์ว่ากรุงเทพมหานครมีประชากรแฝงราว 10 ล้านคน กรุงเทพมหานครมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงต่อเนื่องมาหลายสิบปีจนกลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา การแพทย์ เทคโนโลยี ฯลฯ ประกอบกับกรุงเทพมหานครมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเดินทางประชาชนเดินทางมาท่องเที่ยว ทำธุรกิจ ตลอดจนงานแรงงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมากสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล (Strategy and Evaluation Department, 2018: 16-17) นอกจากนี้กรุงเทพมหานครคือเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมประชากรมีความหลากหลายในการนับถือศาสนา ประชากรนับถือศาสนาพุทธมากที่สุดร้อยละ 94.50 รองลงมาศาสนาอิสลามร้อยละ 4.34 และศาสนาคริสต์ร้อยละ 1.02 (Bangkok Information Center, 2008: 136-138) บริบทโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครมีสภาพชุมชนโดยรอบบริเวณโรงเรียนหลากหลายทั้งที่เป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่และชุมชนเกษตรกรรมที่มีลักษณะเป็นสังคมผสมกึ่งสังคมชนบททั้งสังคมเมืองขนาดใหญ่ ผู้ปกครองของนักเรียนก็มีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพ บางครอบครัวก็อพยพมาจากต่างจังหวัดเพื่อหางานทำในกรุงเทพมหานครมาจากภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย บางครอบครัวเป็นชาวเขาที่ยังไม่มีบัตรประชาชนและบางครอบครัวอพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นทำให้นักเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครมีความแตกต่างหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม อนึ่งการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครอยู่ภายใต้กรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวเนื่องกับความแวดไวทางวัฒนธรรมแต่ยังไม่ชัดเจน ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้ศึกษาความแวดไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากหลักการโดยเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาความแวดไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยนำผลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้ความแวดไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อันจะส่งผลให้เกิดการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความแวดไวทางวัฒนธรรมชัดเจนมากขึ้นและเป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสังคมศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนเกิดความแวดไวทางวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถอยู่ร่วมกับผู้คนในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างมีสันติสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความแวดไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย:
กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2565 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 56,121 คนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 51,790 คน รวม 107,911 คน จากโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 119 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบของสมบุรณ์ สุริยวงศ์ (Suriyawong, 2007: 18) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบจะต้องมีจำนวนอย่างน้อย 5-10 เท่าต่อพารามิเตอร์ 1 ตัว ซึ่งในงานวิจัยนี้มีพารามิเตอร์จำนวน 74 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจควรมีจำนวน 7 เท่าต่อตัวบ่งชี้จำนวน 1 ตัว ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบจำนวน 700 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 119 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน ใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

2. แบบแผนการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) เก็บข้อมูลเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นตามองค์ประกอบความแว่วทางวัฒนธรรมโดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 โดยแบ่งเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

3. เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งใช้รูปแบบการวัดเจตคติ (Attitude) เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามนิยามที่กำหนดแยกเป็นแต่ละด้านตามองค์ประกอบความแว่วทางวัฒนธรรมของ (Chen and Starosta, 2000: 1-15) ทั้ง 5 ด้าน แบ่งการวัดตามความรู้สึก/การแสดงออก เป็น 5 ระดับ

1	หมายถึง	ไม่เคยเลย
2	หมายถึง	น้อยมาก
3	หมายถึง	บางครั้ง
4	หมายถึง	มาก
5	หมายถึง	มากที่สุด

.....
กล่าวคือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามความนึกเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาจากองค์ประกอบและตัวชี้วัดของความแว่วทางวัฒนธรรมที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อวัดความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบวัดความแว่วทางวัฒนธรรม จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้าง โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ตามแนวคิดองค์ประกอบความแว่วทางวัฒนธรรมของ (Chen and Starosta, 2000: 1-15)

3.2 ศึกษาสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์และคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามความแว่วทางวัฒนธรรม

3.3 สร้างแบบสอบถามความแว่วทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของความแว่วทางวัฒนธรรม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ 2) เคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม 3) ความมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ 4) ความพึงพอใจจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แตกต่าง 5) ความใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ กำหนดเวลาในการทำแบบสอบถาม 40 นาที

จากการสร้างแบบสอบถามความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายดังกล่าว ให้ได้ข้อคำถามจำนวน 109 ข้อ

3.4 นำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 109 ข้อ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับองค์ประกอบความแว่วทางวัฒนธรรม จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เหลือ 86 ข้อ

3.5 นำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่แก้ไขและปรับปรุงแล้ว จำนวน 86 ข้อ ไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน สังคมศึกษา สังคมวิทยา มนุษยวิทยาและอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 5 ท่านเป็นผู้ประเมินโดยพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้น ม.4-6) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถามแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 74 ข้อ

3.6 นำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับคำแนะนำ คือ การปรับปรุงภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้มีความชัดเจนและไม่คลุมเครือ เหลือข้อคำถามจำนวน 74 ข้อ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ระดับชั้นละ 10 คน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย แล้วนำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน

.....
 รายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item – Total Correlation) ในแต่ละด้าน โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 74 ข้อ และมีความเชื่อมั่นโดยภาพรวม .992

3.7 นำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่คัดเลือกแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบสำรวจความแว่วทางวัฒนธรรมที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและตัวบ่งชี้ความแว่วทางวัฒนธรรม การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากการทำแบบสำรวจของกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้ความแว่วทางวัฒนธรรมที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบวัดความแว่วทางวัฒนธรรมแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อเก็บข้อมูลตัวอย่างการวิจัยคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครจำนวน 700 คน โดยติดต่อประสานงานและส่งหนังสือขอความร่วมมือชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถามถึงโรงเรียนที่ตัวอย่างการวิจัยสังกัดอยู่ผ่านครูผู้ประสานงานแต่ละโรงเรียนเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้มาซึ่งองค์ประกอบความแว่วทางวัฒนธรรม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อจัดกลุ่มและสกัดตัวแปร โดยทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) และทำการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Rotation) เกณฑ์พิจารณาองค์ประกอบคือ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าไอเกน (Eigen Values) ตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป และแต่ละตัวในองค์ประกอบต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายดังต่อไปนี้

1. ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption Test) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1.1 การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม (Multicollinearity) ด้วยการตรวจสอบค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรตาม (Correlation Matric) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .247-.686 ซึ่งถือว่าตัวแปรทุกตัวมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป

1.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเมทริกซ์เอกลักษณ์ โดยใช้สถิติทดสอบแบบบาร์ทเลท (Bartlett's Test) และหาความเพียงพอ

.....
ของกลุ่มการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยรวม (Measure of Sampling Adequacy: MSA) ของตัวบ่งชี้จำนวน 74 ตัว และค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (MSA) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์กับระหว่างตัวบ่งชี้มีมากเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ .984 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า Chi-Square (χ^2) เท่ากับ 40585.138 มีความสัมพันธ์กันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p = .000$) แสดงว่า ข้อมูลมีความสัมพันธ์กันหรือเมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อวัดไม่เป็น เมทริกซ์เอกลักษณะ สรุปลว่าข้อมูลมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ตารางที่ 1 การตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ข้อวัด	KMO		Bartlett's Test	
	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์
จำนวน 74 ข้อ	> .05	.984	$p < .05$	$p = .000$

2. การสกัดองค์ประกอบและหมุนแกนตัวบ่งชี้ความแวดไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้สกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบรวมที่น้อยที่สุดระหว่างตัวแปร โดยใช้วิธีสกัดองค์ประกอบหลัก (Principal Component Method) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี Varimax ซึ่งเป็นวิธีหมุนแกนที่ทำให้องค์ประกอบมีจำนวนตัวแปรน้อยที่สุด โดยมีค่าน้ำหนักของแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับสูงทำให้องค์ประกอบแยกจากกันชัดเจน จากนั้นพิจารณาองค์ประกอบที่สกัดได้จากค่าไอเกน (Eigenvalue) ที่มีค่ามากกว่า 1 ตามเกณฑ์ของ Kaiser's Criteria และพิจารณาตัวแปรสมาชิกองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดให้จัดอยู่ในองค์ประกอบนั้น ในกรณีตัวแปรใดเป็นสมาชิกมากกว่า 1 องค์ประกอบ จะพิจารณาให้เป็นสมาชิกขององค์ประกอบที่มีน้ำหนักมากกว่า ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบในสมาชิกอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 0.20

ตารางที่ 2 แสดงผลการสกัดองค์ประกอบและการหมุนแกน

Total Variance Explained			
Component	Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	16.180	21.864	21.864
2	8.098	10.944	32.808
3	7.864	10.627	43.435
4	6.187	8.361	51.796
5	5.990	8.095	59.891

Extraction Method: Principal Component Analysis.

.....
จากตารางที่ 2 พบว่า ภายหลังจากการสกัดองค์ประกอบหลัก (Principal Method) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) ได้องค์ประกอบร่วมกัน (Common Factor) ทั้งหมด 5 องค์ประกอบมี ค่าไอเกน (Eigenvalues) อยู่ระหว่าง 5.990–16.180

องค์ประกอบของความแวดไวกทางวัฒนธรรมที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 มี 5 องค์ประกอบ โดยเฉพาะองค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้มากที่สุดถึงร้อยละ 21.864 ส่วนองค์ประกอบที่ 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 10.994 องค์ประกอบที่ 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 10.627 องค์ประกอบที่ 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 8.361 และองค์ประกอบที่ 5 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 8.095 โดยมีร้อยละสะสมของความแปรปรวนเท่ากับ 59.891

3. การกำหนดความหมายขององค์ประกอบ (Factor Meaning) ภายหลังจากการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลักและหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉากด้วยวิธี Varimax ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้งหมดมีองค์ประกอบร่วม (Common Factor) 5 องค์ประกอบ โดยแสดงค่าหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดความหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 1

ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	ฉันตระหนักถึงความเท่าเทียมกันของผู้คน แม้จะต่างศาสนาหรือความเชื่อ	.759
2	ฉันไม่ดูถูกดูแคลนวัฒนธรรมต่างชาติ	.753
3	การเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนต่างศาสนานำมาซึ่งสันติภาพและความสงบสุข	.723
4	ฉันเห็นคุณค่าของผู้คนที่มีความแตกต่างกันทางด้านศาสนา	.723
5	ฉันเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยในขณะเดียวกันก็ชื่นชมวัฒนธรรมต่างชาติ	.692
6	ฉันสนับสนุนการทำความดีต่อบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	.689
7	ฉันสนทนากับคนต่างประเทศด้วยท่าทีเป็นมิตร	.671
8	ฉันอยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความแตกต่างทางศาสนาได้อย่างสันติสุข	.662
9	ฉันสามารถรับฟังความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างจากฉันได้	.655
10	ฉันเห็นด้วยกับการมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา	.652
11	ฉันเคารพความแตกต่างหลากหลายของผู้คนในทุกกลุ่มวัฒนธรรม	.646
12	ฉันยอมรับสิ่งที่เป็นเหตุผล แม้จะขัดต่อความเชื่อของฉันก็ตาม	.641
13	ฉันเชื่อในการทำความดีว่าจะส่งผลที่ดีต่อทั้งตนเองและสังคม	.630
14	ฉันชื่นชมการที่ผู้คนใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหา	.623
15	ฉันสามารถอยู่ร่วมกับผู้ที่แต่งกายแสดงออกถึงศาสนาที่แตกต่างจากฉัน	.615
16	ฉันเชื่อว่าหากเราปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่เรานับถือ โดยไม่ไปดูหมิ่นศาสนาอื่นนั้น ความขัดแย้งก็จะไม่เกิดขึ้น	.604

ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
17	ฉันพูดคุยกับผู้ที่มีความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างฉันอย่างระมัดระวังความรู้สึกของคู่สนทนา	.597
18	เมื่อพูดถึงศาสนาของศาสนาอื่นฉันพูดคุยด้วยความให้เกียรติ	.566
19	ฉันรู้สึกชื่นชมความสามารถของคนในประวัติศาสตร์ที่สร้างสรรค์อารยธรรมต่าง ๆ	.557
20	ฉันไม่รู้สึกหวั่นไหวต่อการที่ศาสนาของศาสนาที่ฉันนับถือถูกวิพากษ์วิจารณ์	.556
21	ฉันทำความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติตนของผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้ที่มีความแตกต่างทางศาสนา	.555
22	ฉันมั่นใจที่จะบอกคนอื่นว่าฉันนับถือศาสนาที่แตกต่างไปจากพวกเขา	.550
23	ฉันมีความสุขที่ได้สนับสนุนให้ผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข	.546
24	ฉันเคารพผู้คนที่มีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างจากฉัน	.542
25	ฉันสนทนากับผู้ที่มีความเชื่อทางศาสนาต่างกับฉันด้วยท่าทีอ่อนโยนและระมัดระวังในเรื่องการดูแคลนความเชื่อของผู้อื่น	.531
26	ฉันเห็นถึงความเชื่อที่แตกต่างกันของผู้คนที่หลากหลายวัฒนธรรม	.514
27	ฉันไม่ดูถูกดูแคลนความเชื่อดั้งเดิมของชาวบ้าน	.506
28	ฉันรู้จักหะที่เหมาะสมในการพูดคุยถึงความเชื่อที่แตกต่างกับผู้อื่น	.503
29	ฉันรู้สึกชื่นชมและยกย่องบุคคลซึ่งเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ เช่น ดนตรีไทย โขน เป็นต้น	.503
30	ผู้ที่มีศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้ปัญญากำกับนำชื่นชม	.493

Eigenvalues =16.180, Variance = 21.864 %, Cumulative = 21.864 %

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้จำนวน 30 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .493-.759 เป็นแหล่งความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 16.180 คิดเป็นร้อยละ 21.864 ของความแปรปรวนทั้งหมด โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า การเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม

.....
ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 2

ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	ฉันมีความสุขจากการได้เรียนรู้ความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ	.656
2	ฉันรู้สึกอึดใจทุกครั้งที่ได้ปฏิบัติตามแนวทางตามหลักศาสนาของฉัน	.614
3	ฉันรู้สึกตื่นเต้นเมื่อมีโอกาสไปร่วมกิจกรรมของศาสนาอื่น	.583
4	ฉันระมัดระวังที่จะนำอาหารต้องห้ามของบางศาสนาไปรับประทานในพื้นที่ สาธารณะที่ต้องใช้ร่วมกัน	.540
5	ฉันสามารถเห็นถึงความแตกต่างของคำสอนของแต่ละศาสนาได้	.536
6	ฉันพึงพอใจที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา	.535
7	ฉันมีความสนใจที่จะเรียนรู้ ศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่มีความแตกต่างจากฉัน	.531
8	ฉันรู้สึกยินดีที่ได้บอกกับผู้อื่นว่าฉันนับถือศาสนาอะไร	.518
9	ฉันเข้าร่วมวันสำคัญทางศาสนา	.489

Eigenvalues = 8.098, Variance = 10.944 %, Cumulative = 32.808 %

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .489-.656 เป็นแหล่งความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 8.098 คิดเป็นร้อยละ 10.944 ของความแปรปรวนทั้งหมด โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า ความพึงพอใจในการมีปฏิสัมพันธ์

ตารางที่ 5 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 3

ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	ฉันมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน	.699
2	ฉันสามารถเล่าถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนได้	.653
3	ฉันแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมืองในโอกาสที่เหมาะสม	.635
4	ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรืองานเทศกาลสำคัญ	.615
5	ฉันสามารถกล่าวถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของฉันให้ผู้อื่นฟังได้	.613
6	ฉันเรียนรู้วิธีการทำอาหารพื้นเมืองของฉัน	.607
7	ฉันอาสาเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเรียกร้องให้กับผู้คนต่างชาติพันธุ์ที่ได้รับ ความเดือดร้อน	.575
8	ฉันแสดงออกถึงศรัทธาต่อศาสนาที่ฉันนับถือ	.514
9	ฉันมีความกล้าที่จะแสดงถึงความเชื่อท้องถิ่นของตนเอง	.508

Eigenvalues = 7.864, Variance = 10.627 %, Cumulative = 43.435 %

.....
องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .508 - .699 เป็นแหล่งความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 70864 คิดเป็นร้อยละ 10.627 ของความแปรปรวนทั้งหมด โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่าคุณมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์

ตารางที่ 6 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 4

ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	ฉันเข้าร่วมในกิจกรรมทางศาสนาตามกาลเทศะอย่างเหมาะสม	.572
2	ฉันชื่นชมการดำรงตนอยู่ในทางสายกลางของผู้อื่น	.565
3	ฉันไม่ตัดสินคุณค่าของแนวคิดทางศาสนาที่แตกต่างจากฉันว่าดีหรือไม่ดี	.550
4	ฉันรู้สึกยกย่องผู้ที่สามารถฝึกฝนตนเองได้อย่างดีเยี่ยม ตามแนวทางของศาสนา นั้น ๆ	.526
5	ฉันเห็นว่าการรวมตัวกันของกลุ่มคนต่างศาสนาเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาสังคม เป็นเรื่องที่ดี	.507
5	ฉันภูมิใจในพิธีกรรมดั้งเดิมของบรรพบุรุษ	.499

Eigenvalues = 6.187, Variance = 8.361 %, Cumulative = 51.796 %

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนและไม่ตัดสินคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น ๆ มีตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .499 - .572 เป็นแหล่งความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 6.187 คิดเป็นร้อยละ 8.361 ของความแปรปรวนทั้งหมด โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่าคุณใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบที่ 5

ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
1	ฉันต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติ	.615
2	ฉันเต็มใจที่จะเรียนรู้พิธีกรรมของแต่ละศาสนา	.583
3	ฉันเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเปิดรับวัฒนธรรม จากภายนอก	.533
4	ฉันเปิดใจที่จะเข้าร่วมวันสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ตามกาลเทศะอย่างเหมาะสม	.534
5	ฉันเชื่อว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างวัฒนธรรมนั้นจะช่วยให้มีความเข้าใจต่อกัน มากยิ่งขึ้น	.506
6	ฉันเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรืองานเทศกาลสำคัญ	.500

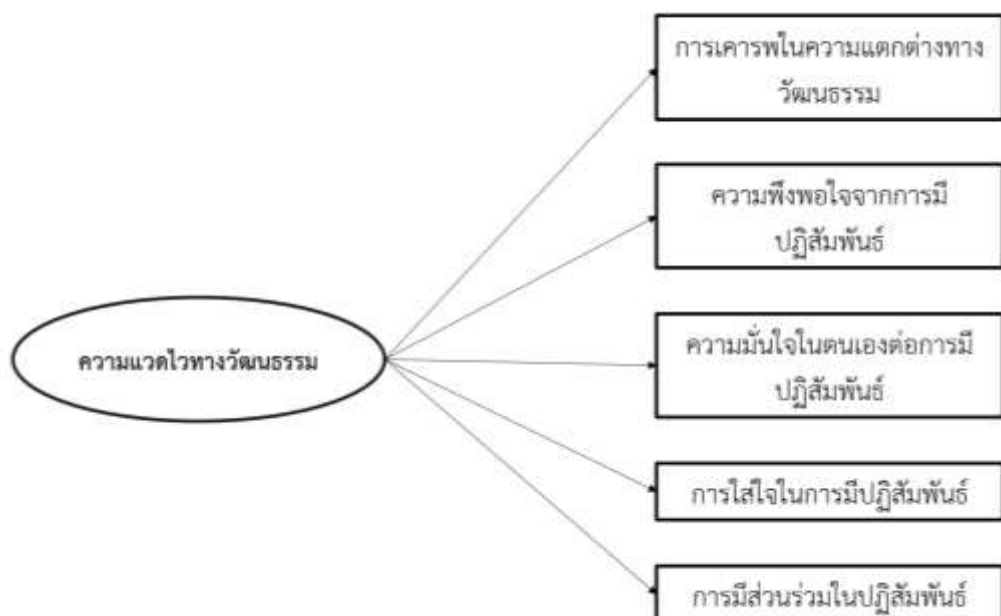
ข้อ	ข้อวัด	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
7	ฉันต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานที่สำคัญของชุมชน	.496
8	ฉันปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีโอกาสเข้าร่วมในวันสำคัญหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่น	.444

Eigenvalues = 5.990, Variance = 8.095 %, Cumulative = 59.891 %

องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับความใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้จำนวน 8 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .444 - .615 เป็นแหล่งความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 5.990 คิดเป็นร้อยละ 8.095 ของความแปรปรวนทั้งหมด โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของตัวบ่งชี้แวดไหวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า องค์ประกอบของความแวดไหวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งมีร้อยละสะสมความแปรปรวนเท่ากับ 59.891 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายขององค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบและเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจผู้วิจัยจึงสรุปเป็นแผนภาพองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความแวดไหวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบความแวดไหวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความแวดไหวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่า ความแวดไหวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 5 องค์ประกอบ โดยมีค่าพิสัยของไอเกนอยู่ระหว่าง 5.990–16.180 และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 59.891 ซึ่งสามารถแยกอธิบายในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มีตัวบ่งชี้จำนวน 30 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .493-.759 โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า เคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Respect for Cultural Differences) ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) ตระหนักถึงความเท่าเทียมกันของผู้คน แม้จะต่างศาสนาหรือความเชื่อ (2) ไม่ดูถูกดูแคลนวัฒนธรรมต่างชาติ (3) การเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนต่างศาสนานำมาซึ่งสันติภาพและความสงบสุข (4) เห็นคุณค่าของผู้คนที่มีความแตกต่างกันทางด้านศาสนา (5) เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยในขณะเดียวกันก็ชื่นชมวัฒนธรรมต่างชาติ (6) สนับสนุนการทำความดีต่อบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม (7) สนทนากับคนต่างประเทศด้วยท่าที่เป็นมิตร (8) อยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความแตกต่างทางศาสนาได้อย่างสันติสุข (9) สามารถรับฟังความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างจากฉันได้ (10) เห็นด้วยกับการมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา (11) เคารพความแตกต่างหลากหลายของผู้คนในทุกกลุ่มวัฒนธรรม (12) ยอมรับสิ่งที่เป็เหตุผลแม้จะขัดต่อความเชื่อของฉันก็ตาม (13) เชื่อในการทำความดีว่าจะส่งผลที่ดีต่อทั้งตนเองและสังคม (14) ชื่นชมการที่ผู้คนใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหา (15) สามารถอยู่ร่วมผู้ที่แต่งกายแสดงออกถึงศาสนาที่แตกต่างจากตน (16) เชื่อว่าหากเราปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่เรานับถือโดยไม่ไปดูหมิ่นศาสนาอื่นนั้นความขัดแย้งก็จะไม่เกิดขึ้น (17) พุดคุยกับผู้ที่มีความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างอย่างระมัดระวังความรู้สึกของคู่สนทนา (18) เมื่อพุดถึงศาสดาของศาสนาอื่นจะพุดด้วยความให้เกียรติ (19) รู้สึกชื่นชมความสามารถของคนในประวัติศาสตร์ที่สร้างสรรค์อารยธรรมต่าง ๆ (20) ไม่รู้สึกหวั่นไหวต่อการที่ศาสดาของศาสนาที่ฉันนับถือถูกวิพากษ์วิจารณ์ (21) ทำความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติตนของผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้ที่มีความแตกต่างทางศาสนา (22) มั่นใจที่จะบอกคนอื่นว่าฉันนับถือศาสนาที่แตกต่างไปจากพวกเขา (23) มีความสุขที่ได้สนับสนุนให้ผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข (24) เคารพผู้คนที่มีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างจากฉัน (25) สนทนากับผู้ที่มีความเชื่อทางศาสนาต่างจากตนด้วยท่าที่อ่อนโยนและระมัดระวังในเรื่องการดูแคลนความเชื่อของผู้อื่น (26) เห็นถึงความเชื่อที่แตกต่างกันของผู้คนที่หลากหลายวัฒนธรรม (27) ไม่ดูถูกดูแคลนความเชื่อดั้งเดิมของชาวบ้าน (28) รู้จังหวะที่เหมาะสมในการพุดคุยถึงความเชื่อที่แตกต่างกับผู้อื่น (29) รู้สึกชื่นชมและยกย่องบุคคลซึ่งเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ เช่น ดนตรีไทย โขน เป็นต้น (30) ผู้ที่มีศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้ปัญญากำกับนำชื่นชม

องค์ประกอบที่ 2 มีตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .489-.656 โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า ความพึงพอใจจากการปฏิสัมพันธ์ (Interaction enjoyment) ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) มีความสุขจากการได้เรียนรู้ความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ (2) รู้สึกอึ้งอัมโมหใจทุกครั้งที่ได้ปฏิบัติตามแนวทางตามหลักศาสนาของตน (3) รู้สึกตื่นเต้นเมื่อมีโอกาสไปร่วมกิจกรรมของศาสนาอื่น (4) ระมัดระวังที่จะนำ

.....
อาหารต้องห้ามของบางศาสนาไปรับประทานในพื้นที่สาธารณะที่ต้องใช้ร่วมกัน (5) สามารถเห็นถึงความแตกต่างของคำสอนของแต่ละศาสนาได้ (6) พึงพอใจที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา (7) มีความสนใจที่จะเรียนรู้ศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่มีความแตกต่างจากตนเอง (8) รู้สึกยินดีที่ได้บอกกับผู้อื่นว่าฉันนับถือศาสนาอะไร (9) เข้าร่วมวันสำคัญทางศาสนา

องค์ประกอบที่ 3 มีตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .508-.699 โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า ความมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Confidence) ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) ฉันมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (2) ฉันสามารถเล่าถึงประวัติศาสตร์ของฉันได้ (3) ฉันแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมืองในโอกาสที่เหมาะสม (4) ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรืองานเทศกาลสำคัญ (5) ฉันสามารถกล่าวถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของฉันให้ผู้อื่นฟังได้ (6) ฉันเรียนรู้วิธีการทำอาหารพื้นเมืองของฉัน (7) ฉันอาสาเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเรียกร้องให้กับผู้คนต่างชาติพันธุ์ที่ได้รับความเดือดร้อน (8) ฉันแสดงออกถึงศรัทธาต่อศาสนาที่ฉันนับถือ (9) ฉันมีความกล้าที่จะแสดงถึงความเชื่อท้องถิ่นของตนเอง

องค์ประกอบที่ 4 มีตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .499-.572 โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า ความใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Attentiveness) ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) เข้าร่วมในกิจกรรมทางศาสนาตามกาลเทศะอย่างเหมาะสม (2) ชื่นชมการดำรงตนอยู่ในทางสายกลางของผู้อื่น (3) ไม่ตัดสินคุณค่าของแนวคิดทางศาสนาที่แตกต่างจากฉันว่าดีหรือไม่ดี (4) รู้สึกยกย่องผู้ที่สามารถฝึกฝนตนเองได้อย่างดีเยี่ยมตามแนวทางของศาสนานั้น ๆ (5) เห็นว่าการรวมตัวกันของกลุ่มคนต่างศาสนาเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาสังคมเป็นเรื่องที่ดี (6) ภูมิใจในพิธีกรรมดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

องค์ประกอบที่ 5 มีตัวบ่งชี้จำนวน 8 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .444-.615 โดยองค์ประกอบนี้มีชื่อว่า การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ (Interaction Engagement) ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ (1) ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติ (2) เต็มใจที่จะเรียนรู้พิธีกรรมของแต่ละศาสนา (3) เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเปิดรับวัฒนธรรมจากภายนอก (N6) เปิดใจที่จะเข้าร่วมวันสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ตามกาลเทศะอย่างเหมาะสม (4) เชื่อว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนต่างวัฒนธรรมนั้นจะช่วยให้มีความเข้าใจต่อกันมากยิ่งขึ้น (5) เต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรืองานเทศกาลสำคัญ (N2) ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานที่สำคัญของชุมชน (6) ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีโอกาสเข้าร่วมในวันสำคัญหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่น

การที่ตัวบ่งชี้ได้ถูกจัดหมวดหมู่เป็นไปตามทฤษฎีความแว่วทางวัฒนธรรมของ (Chen and Starosta, 2000: 4) กับตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 จึงทำให้ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ยังคงปรากฏในผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจากการตอบแบบสอบถามความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

นอกจากนี้ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ที่ได้รับความแวดไวทางวัฒนธรรมเป็นกระบวนการพัฒนา (Developmental Process) ที่บุคคลสามารถพัฒนาตนเองทางด้านความคิด อารมณ์และพฤติกรรมเพื่อให้เกิดสมรรถนะในการสื่อสารกับบุคคลต่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรักษาลักษณะของตนเอง ในขณะที่เฟลิดเฟลิดกับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม สามารถเอาชนะปัญหาที่เกิดจากการปฏิเสธหรือการไม่ยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม โดยยังรักษามุมมองทางด้านวัฒนธรรมของตนเองไว้ได้ และพัฒนาความสามารถทางด้านอารมณ์ของตนเองให้สามารถยอมรับและปรับตัวเข้ากับ ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมได้ และเป็นไปตามที่ (Foronda, 2008: 2) ระบุว่าบุคคลที่มีความแวดไวทางวัฒนธรรมจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเคารพและการปรับตัวให้เหมาะสมกับผู้อื่น อนึ่ง (Chen and Starosta, 2000: 4) ได้ระบุว่าบุคคลที่ยังคงอัตลักษณ์ของตนและมีความพอใจกับความแตกต่าง มีความพยายามที่จะรักษามุมมองที่มีต่อโลกของตนเอาไว้ และสามารถยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับ ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมด้วยความเข้าใจ ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ (Interaction Engagement) 2) เคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Respect for Cultural Differences) 3) ความมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Confidence) 4) ความพึงพอใจจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แตกต่าง (Interaction Enjoyment) 5) ความใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Attentiveness)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1 สำหรับครูผู้สอน

ผลการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ความแวดไวทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม 2) การมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ 3) ความมั่นใจในตนเองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ 4) ความพึงพอใจจากการมีปฏิสัมพันธ์ 5) ความใส่ใจในการมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ครูจึงสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การปรับตัวของครูผู้สอนกับนักเรียนเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความแวดไวทางวัฒนธรรมในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาต่อไป

2 สำหรับผู้บริหาร

นำผลการวิจัยนำร่องนี้ไปพัฒนาต่อยอด อบรม สัมมนา หรือแลกเปลี่ยนกับครูผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษาให้เข้าใจในการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดความแวดไวทางวัฒนธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้ความแว่วทางวัฒนธรรมในรายวิชาสังคมศึกษาให้ครอบคลุมนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ นอกเหนือจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเนื่องจากการวิจัยนี้ศึกษาตัวบ่งชี้ความแว่วทางวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรศึกษาความแว่วทางวัฒนธรรมในหลายสังกัดเพื่อให้เกิดมุมมองที่กว้างและลึกซึ้งยิ่งขึ้น และควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ

References

- Apatthananon, T. (2018). **Multicultural Schools: Education Management Policy of the Thai Government in a Multicultural Society**. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Bangkok Information Center. (2008). [Online]. **Bangkok Present**. [Online]. Retrieved May 7, 2022, from <https://apps.bangkok.go.th/info/m.info/nowbma/>.
- Chen, G.M. and Starosta, W. J. (1998). **A Review of The Concept of Intercultural Sensitivity**. Human Communication.
- Chen, G.M. and Starosta, W. J. (2000). **The Development and Validation of Intercultural Sensitivity Scale**. Paper presented at the Annual Meeting of the National Communication Association. Seattle.
- Chantarasenanon, C. (2010). **Development of a Cultural Competency Scale for High School Students**. Doctor of Education Thesis Program Department of Educational Measurement and Evaluation Faculty of Education Chulalongkorn University. (in Thai)
- Foronda, C. (2008). "A Concept Analysis of Cultural Sensitivity". **Journal of Transcultural Nursing** 19(3): 207-212.
- Livermore, D. A. (2011). **The Cultural Intelligence Difference: Master the One Skill You Can't Do Without in Today's Global Economy**. New York: American Management Association.
- Nawarat, N. (2018). **Multicultural Education: Critical Perspectives and Actions in Schools**. Chiang Mai: Wanida Printing. (In Thai)
- Nuktong, P. (2018). **The Development of a Language Teaching Model Based on Social Linguistics Theory and Experiential Learning Concepts for Enhancing Cultural Seneitivity for Secondary School Students**. Doctor of Education Thesis Program in Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Chulalongkorn University. (in Thai)

-
- Van Dyne, Ang. and Neilson. (2007). **Cultural Intelligence: Its Measurement and Effects on Cultural Judgment and Decision Making, Cultural Adaptation and Task Performance.** [Online]. Retrieved April 4, 2021, from https://culturalq.com/wp-content/uploads/2019/03/MOR-2007-Ang_Van-Dyne-etc.pdf.
- Sammakeetum, S. (2010). "Culture and Conflict Management". **Journal of Politics Administration and Law Burapha University** 2(2): 35-71. [Online]. Retrieved March 25, 2021, from <http://www.polsci-law.buu.ac.th/journal/document/2-2/2.pdf>.
- Suriyawong, S. (2007). **Factor Analysis.** 1st edition. Bangkok: Ramkhamhaeng University. (in Thai)
- Strategy and Evaluation Department. (2018). **Plan to Drive Bangkok Forward in the ASEAN Context 2019-2025.** [Online]. Retrieved April 7, 2022 from <https://webportal.bangkok.go.th/sed/page/sub/19259/downloads%E0%B8%AD%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B9%86>.